

Dernæst anmeldte Præsidenten de indkomne Breve, saasom: a) Lovcommitteens Skrivelse af 4de dennes, hvorved Forslag til Reglement for Rigshøjretten oversendes. b) Communication fra Stiftet og Magistraten angaaende de for Stortingets Personale fæiede Foranstaltninger, dateret 1ste Juli 1815. c) Anmodning fra Høiesterets Justitiarius om at maatte benytte Lagtingets Locale ogsaa for Høiesteret, dateret 3die dennes. d) En Skrivelse fra Rigstidendens Redactører, hvori de tilbyde sig at offentliggjøre Stortingets Forhandlinger, dateret 1ste d. M. De i Anledning af disse Skrivelser opstaaende Spørgsmaale vilde Præsidenten i en af de næste Samlinger foredrage Stortinget.

Paafølgende Dag, Onsdagen den 5te Juli, blev Norges ordentlige Storting fremholdt.

Den Norske Regjering ankom, ledsaget af den i Gaar udnævnte Deputation, Høiesteret og de offentlige Auctoriteter. Rigets Statholder oplæste Hs. Majestæt Kongens naadigste aabne Brev af 19de f. M., som bemyndigede ham til, i Kongens Navn at aabne Stortingets Forhandlinger. Dette Kongelige aabne Brev var af følgende Indhold:

”Vi Carl, af Guds Naade Konge til Sverrig og Norge, de Gothers og Venders ic. ic. ic., Her:

tug til Slesvig, Hølssteen, Stormarn og Ditmarsken, Greve til Oldenburg og Delmenhorst 2c. 2c.;

Gjøre vitterligt: At, ligesom Vi med landsfaderlige Følelser have seet den Stund imøde, da Vi i denne Sommer ved Vor Nærværelse i Norges Hovedstad skulle see Os omgivne af Vort Norske Folks til Storthing forsamlede Repræsentanter, saaledes havde Vi ogsaa formodet, at Omstændighederne skulde have tilladt Os, saa betimeligen at foretage Reisen, at Vi kunde have den Tilfredsstillelse, Selv at aabne det første Storthing, som holdes i Norges Rige, efterat Forsynet har kaldet Os til Norges Throne.

Men, da den endnu ikke tilendebragte Svenske Rigsdag fordrer Vor Nærværelse i Stockholm, saa see Vi Os, skjønt ugjerne, nødsaget til at udsætte Vor Rejse til Norge, indtil Rigsdagen er sluttet. Vi ere overbeviste om, at det vilde have været ligesaa kjært for Norges Storthing, som det var overensstemmende med Vore Ønsker, at Vor elskede Søn, Hans Kongelige Høihed Kronprindsen, ved denne Leilighed kunde have traadt i Vort Sted; men Forretninger, lige gavnlige for begge Riger, hindre Hs. Kongelige Høihed fra, nu at begive sig til Norge. Til Hans Kongelige Høihed Prinds Oscar, Hertug af Södermanland, Vor elskede Sønesøn, Gjenstand for Normænds Kjærlighed som for deres Frem-

tids Haab, vilde Vi have overdraget dette Hverv, dersom han havde opnaast den dertil fornødne Alder.

I Betragtning af disse Omstændigheder vilde Vi, ved dette Vort aabne Brev, naadigst have beskaffet Os Elskelige, Vor Statholder i Vort Kongerige Norge, En af Sverrigs Riges Herrer, Feldtmarsskalk, Ridder og Commandeur af Vore Ordener, Hr. Grev von Essen, til, paa Vore høie Begne, at aabne det nu forestaaende Norges Storthing's Forhandlinger, ved den Ham fra Os, tilligemed dette Vort aabne Brev, naadigst tilstillede Tale. Og har bemeldte Vor Starybolder isvrigt at udføre den Ham herved naadigst overdragne Forretning overensstemmende med Grundlovens 74de §.

Givet paa Stockholms Slot d. 19de Juni 1815.

C a r l.

I Statsministerens Fraværelse

K r o g h.

Aabent Brev for Os Elskelige, Vor Statholder i Kongeriget Norge, En af Sverrigs Riges Herrer, Feldtmarsskalk, Ridder og Commandeur af Vore Ordener, Hr. Greve v. Essen."

Med Hans Majestæts naadigste Tilladelse lod Hans Excellence Statholderen derefter Statsraaderne

Collett og Møksfeldt forelæse Hans Kongelige Majestæts Tale, samt en af Høistfamme under 19de d. M. paa Stockholms Slot undertegnet Beretning om Rigets Tilstand og Bestyrelse siden sidste Storthing.

Hs. Majest. Tale og Beretningen af 19de f. M. er saalydende:

”Gode Herrer og Norske Mænd,

Præsident og samtlige Medlemmer af Norges Riges Storthing!

Da det sidste overordentlige Storthings Forhandlinger sluttedes, forsikrede Eder Vor Høitelskede Søn, Hans Kongelige Høihed Kronprindsen, paa Bore Begne, at, efterat have naaet det for Scandinaviens Folk saa meget ønskelige Maal; Foreningen af Halsøens tvende Riger, kunde Vi for Fremtiden ikke trage efter at indtage nogen anden Plads imellem Europas Nationer, end den som et lykkeligt Folk. Paa den Tid syntes Fastlandets Fred sikret. Ved store Tildragelser, som havde vakt Verdens Forundring, havde Europa, saa at sige, antaget en ny Skikkelse. Førsten efter Erobringer syntes sluttet; den for alle Magters Rolighed nødvendige Ligevægt bebudede den tilbagevendende almindelige Fred. Statsmanden, ja selv Philosophen torde haabe dens Bedvarelse for et halvt Aarhundrede.

Lykkelige ved at overlade Os til denne Tanke,

forladende Os paa Eders Wiisdom og Eders Hengivenhed for Eders Konge, arbejdede Vi i Forening med Vor Søn, overlagde med Ham de Forholderegler, der burde tages, og de Midler, der burde anvendes, for i Nordens gamle Riger at gjenbringe — ikke eniebliklig, men paa Industriens, Handelens og Agerdyrkningens Forbedring grundet Velstand.

Midt under disse Bestræbelser har Forsynet viist det Usikre i Menneskers Beregninger og Forhaabninger. Europa frembyder allerede Billedet af en stor Veir, og Menneskeblodet, som i saa lang Tid farvede Jorden, skal paany strømme over det hærjede Europas Marker.

Den Scandinaviske Halvøe, beskyttet ved dens geographiske Beliggenhed, kan vistnok i denne sørgelige Tid haabe at nyde den Hvile, som andre Folk forgjæves paakalde; men, medens hete Europa er i en krigerisk Stilling, medens stridbare Nationer, hvis Aarhøger fremvise saa store Exempler paa Mod og Opofrelse for Fædrelandet, ere i Vaaben, vilde Vi da ikke forsømme den første, den helligste af Vore Pligter, om Vi overlode os til den Sikkerhed, Scandinavien, som Halvøe, synes at give Os?

Attraae Vi end ikke Udvidelse af Vore Grændser, tragte Vi ikke efter at forøge Vor Krigerhæ-

der — Vi maae dog ibetmindste ønske at see Europa rolig og fri.

Denne Lykke, som Vi ønske andre Stater, maae Vi saameget mere søge at berede for Os selv. Folk, der elske Frihed, bør aldrig glemme, at Fædrelandskjærlighed og det faste Forsæt, at opofre Alt for at hævde sin Selvstændighed, er dem et trygende Børn, end selv Fjælde og Havet. Ved saadan Tænkemaade ville I, gode Herrer og Norske Mænd! gaae Tidens Hændelser imøde, og samstemme med det Svenske Folk i Alt, hvad som kan befæste fælleds Være og Held; og saaledes ville I være beredte paa, i Tilfælde at tage Forholds-Regler, varende til de Meddelelser, som under Forhandlingernes Gang maatte vorde Eder gjorte.

I have, gode Herrer og Norske Mænd! en usvigelig Borgen for den Svenske Nations Agtelse for Eders Rettigheder ved den Maade, paa hvilken Sverrigs Riges Stænder have erkjendt og fra deres Side beseglet Vilkaarene for Foreningen imellem begge Riger; og Vi holde Os forvissede om, at I, gode Herrer og Norske Mænd! besjelede af samme fordomsfrie Sindelag, skulle ikke behøve Tidens og Erfaringens Veiledning for at gjengjælde den Agtelse og det Brodersind, Sverrigs Indbyggere have heliligt Eder.

Det er en stor Tilfredsstillelse for Os, at kunne tilkjendegive Norges Riges Storting, at Misforstaaelserne med Danmark med Hensyn til Pommern ere endte.

Den herskende gode Forstaaelse med alle Europas Magter grundfæstes alt mere og mere. Vort Handelsflag respecteres i Middelhavet, og de barbaresque Stater opfylde nøiagtigen de med dem sluttede Tractater. Den gjenoprettede Fred imellem Storbritanien og de forenede Nord-Americaniske Stater vil endmere befæste vore fredelige Forhold med disse to Lande, og aabne en ny Kilde til vor Handels Flor. De paa St. Domingo befallende Chefer have vel modtaget vort Flag, og vor Handel paa Dens Kyster møder ingen Hindringer. Den Beretning om Rigets Styrelse, som nu vorder Eder meddeelt, vil sikkerligen overtyde Eder om Vor Omhu for Alt, hvad der angaaer Eders Gavn og Eders Værdighed. Vigtige ere Gjenstandene for Eders Overveielser; men J ville vise Eder værdige til Eders Konges Tillid; J skulle retfærdiggjøre det Folks Forhaabninger, som høitideligen har stadfæstet den urokkelige Grundsaetning: at Fyrsten er Støtten for Folkets Frihed, og at Folkets Kjærlighed og Bistand ere Støtter for Fyrstens Værd.

Vi befale Eder, gode Herrer og Norske Værd!

til Forsynets Baretægt, og anraabe Gud den Almægtige om at velsigne Eders Raadslag.

Vi forblive Eder, gode Herrer og Norske Mænd! samtligen, og Enhver i Særdeleshed, med al Kongelig Naade og Yndest velbevaagne.

Carl."

**"Beretning
om Rigets Tilstand og Bestyrelse siden sidste
Storthing.**

Endskjønt kun faa Maaneder ere forløbne, siden Hans Majestæt Kongen ved Nationens Repræsentanters frie og eenstemmige Valg blev kaldet til Norges Throne, er det dog en kjær Pligt for Hans Majestæt, at underrette det nu forsamlede Storthing om, hvad der i denne Mellemtid, med Hensyn til Rigets indvortes Bestyrelse, er blevet foranstaltet; overbeviist om, at Storthinget vil erkjende Hans Majestæts faderlige og utrættelige Omhu for at fremme Orden, Lykke og Velstand i Landet, saavidt som den korte Tid og Omstændighederne det tillode.

Den første Gjenstand for Hans Majestæts Omforg var, at organisere en, med Rigets Grundlov og Lov overeensstemmende, høieste udøvende Magt under Kongens Fraværelse. Den i Norge nedsatte Regjering blev meddeelt naadigst Instruction, og

Forretningernes Fordeling imellem dens forskjellige Departements ved Kundgjørelse af 30te November forrige Aar nærmere bestemt. Til de deri benævnte Departements har Hans Majestæt senere fundet for-
 nødent at tilføie et 7de Departement for Marinen, hvorunder tillige er henlagt Lots-, Signal- og Fyr-
 væsenet.

I Følge denne Regjerings- Anliggendernes nye Fordeling, og i næiere Overeensstemmelse med Constitutionens Aand, har Hans Majestæt anset det passende, at ophæve Oplysnings- Committeeen og Commissariats- Collegiet, saavelsom Over-Providerings- og Commissariats- Commissionerne, samt Sundheds- Collegiet, hvis Forretninger ere henlagte under vedkommende Departementer.

Overbevist om, at Oplysningens Fremme og gavnlige Kundskabers Udbredelse er Thronens Støtte og en lovbunden Friheds sikreste Bær, har Hans Majestæt, endmere dertil opfordret ved Nationens ytrede Dnske, givet det Norske Universitet tilfredsstillende Beviser paa sin Omhu for dets Opkomst og Flor.

Til Indkjøb af fornødne physiske Apparater har Hans Majestæt bevilget 3000 Rbd. rede Sølv, og til Anskaffelse af et Bibliothek 57,600 Rbd. rede

Solv som Forskud, indtil Universitetet kan komme i Besiddelse af de det bestemte Fonds.

Med provisorisk Anordning af 9de Februar dette Aar har Hs. Majestæt befalet en Præliminair-Examen for Jurister, Læger og Pharmaceuter, hvis Hensigt fornemmelig er at befordre mere grundige Kundskaber hos dem, der, uden at være videnskabelig dannede, ønske at opnaae Embeder i Staten. Ligeledes har Hs. Majestæt, paadet at Landet ei skal mangle examinerede Pharmaceuter, provisorisk anordnet, hvorledes med examen pharmaceuticum bør forholdes.

Profesforernes og de øvrige ved Universitetet ansatte Læreres Lønninger ere blevne saaledes forbedrede, at Hs. Majestæt haaber, at disse Mænd, uagtet det kostbare Levested, ville, uden at trykkes af Næringsforger, kunne ene opofre sig for deres vigtige og hæderlige Kald.

I det Franske Sprog og Litteratur er ansat en Lector. Hs. Majestæt er ogsaa betænkt paa at oprette en Lærerpost for Bergbygnings-Konsten, samt Bygnings- og Maskin-Tegning. Med Hensyn til de for Norge vigtige Bergvidenskabers Fremme, samt for at bidrage til gavnlige Kundskabers Udbredelse angaaende Metal-Fabricationen, har Hs. Majestæt bevilget en passende Sum til en Norsk Mands Reise

i Sverrig, for derfra at indhente adskillige i bemeldte Henseende for Norge nyttige Efterretninger. — De ved Universitetet ledige Lærestole ville blive besatte, saasnart duelige Subjecter dertil kunne erholdes.

Til første Grundvold for et Model-Kammer ved det Norske Universitet, har Hs. Majestæt bevilget 1000 Rbd. rede Sølv.

Da Bergverks-Videnskaberne nu læres ved det Norske Universitet, og Berg-Seminariet paa Kongsborg, der i de senere Aar har været i bestandigt Aftagende, saaledes vil være overflødig, er den der beroende Samling af Mineralier og Modeller afleveret til det Norske Universitet.

Med Norges Adskillelse fra Danmark opholdt flere Normænd sig ved det Danske Universitet, for der at fuldende deres videnskabelige Cursus. Ved strax at vende tilbage vilde de have tabt meget i deres Studeringer, og tillige derved været paaført betydelige og sandsynligviis for de fleste af dem meget trykkende Udgifter. Hs. Majestæt har derfor ved Resolution af 2den Marts d. A. bestemt, hvorvidt disse Studerendes Examen ved det Danske Universitet kan give dem Udgang til Befordring til Embeder i Norge.

For at sætte de Normænd, som opholde sig i

Danmark, istand til at vende tilbage til deres Fædreland, har Hs. Majestæt ladet sin General-Consul i Kjøbenhavn anbefale, at understøtte dem med de fornødne Forskud til Tilbagereisen, naar de maatte ønske saadant, og dertil ere trængende.

De lærde Skoler ere, ligesom alle offentlige Stiftelser, ved Forordningen af 5te Januar 1813, angaaende Penjeræsenets Forandring, satte meget tilbage i deres oekonomiske Forfatning; de have derfor til deres Udgifters Bestridelse tildeels maattet understøttes med Forskud af Statscassen. Imidlertid bør denne Omstændighed ikke være til Hinder for, at de ved benævnte Skoler ansatte Læreres Kaar saaledes forbedres, at de, uden trykkende Kummer for dagligt Udkomme, kunne røgte deres udisommelige Kald, hvorfor Hs. Majestæt ogsaa er findet i denne Henseende at sætte dem paa lige Fod med de af Statscassen umiddelbart lønede Embedsmænd.

Almuekolernes nærværende Tilstand er ikke undgaaet Hs. Majestæts Opmærksomhed; men, da en bedre og til Opnaaelsen af deres vigtige Diemed mere tjenlig Indretning ikke kan tilveiebringes, uden ved Anvendelsen af betydelige Summer, som Statscassen for Diebliffet ikke seer sig istand til at udrede, ønsker Hs. Majestæt, at denne Sag maa blive en

D

Gjenstand for det nærværende Storthings nærmere Overveielse.

Med Hensyn til deres faste Indkomster, har Geistligheden ved Pengevæsenets Forfald havt den samme Skjæbne, som andre Embedsmænd, og deres uvisse Indkomster ere ikke stegne i Forhold til Tidene. Men, hvormeget Hs. Majestæt end har ønsket, ogsaa at kunne forbedre disse i Staten vigtige Embedsmænds Kaar, har Hs. Majestæt dog, da saadant ikke kunde skee uden nye Paalæg, ikke troet, uden efter Overlæg med Storthinget, at burde tage nogen Beslutning i denne Henseende.

Foranlediget af vedkommende Stifts-Directions Forestilling, har Hs. Majestæt anordnet en Commission til at undersøge de Angelske Stiftelsers nærværende Tilstand, og at meddele Forslag til sammes hensigtsmæssigere Bestyrelse; dog saaledes, at Testators udtrykkelige Villie aldrig overtrædes, uden i de Tilfælde, hvor det, formedelst siden indtrufne Omstændigheder, er umuligt at følge den, uden til væsensnlig Skade for Stiftelsens Diemed.

Overeensstemmende med det af sidste Storting ytrede Ønske, har Hans Majestæt ladet undersøge, hvilke af Lovcommitteens Medlemmer der maatte attraae at nedlægge deres Embeder, for ganske at opofre sig for dette vigtige Arbeide. Kun een af disse

har under visse Betingelser erklæret sig villig, og er for det Afssavn, han derved lider i sine Embeds-Indkomster, fra nu af og indtil næste ordentlige Storting i Aaret 1818, tilstaaet en passende aarlig Godtgjørelse af Statscassen. Treende af Committeeens Medlemmer maatte, formedelst forandret Embedsstilling, og tildeels Fraværelse, udtræde af Committeeen, men vedblive dog, forsaavidt deres øvrige Forretninger tillade det, at deeltage i dens Arbejder. I deres Sted har Hs. Majestæt befalet de treende paa Eidsvold valgte Suppleanter at indtræde som ordentlige Medlemmer.

Den Mængde af private Retsager, der siden Norges Adskillelse fra Danmark have maattet staae uafgjorte i sidste Instants, og den Forbindelse, der ifølge Grundloven i visse Tilfælde er imellem Stortinget og Høiesteret, har gjort det nødvendigt, at denne Ret, hvis Medlemmer forlængst ere udnævnte, nu fuldkommen organiseres. Hs. Majestæt har derfor til dette Diemed udfærdiget en provisorisk Anordning, som skal vorde Stortinget forelagt; — ligesom Hans Majestæt ogsaa, ved Kundgjørelse af 19de Januar 1815, har bestemt, hvorledes der med militaire Sagers Foretagelse og Vaadømmelse ved Høiesteret, indtil videre, skal forholdes; hvorhos Barselstiden og hvad der skal iagttages ved Stevs

ningers Udtagelse til bemeldte Ret foreløbig er fastsat ved Anordning af 9de Februar dette Aar.

Overbeviist om, at Omsorg for at ordne og fuldkommengjøre Rigets Politie-Indretninger er en af den executive Magts vigtigste Pligter, har Hans Majestæt søgt at forberede de i denne Henseende fornødne Planer. Uagtet disse endnu ikke have kunnet naae den fornødne Grad af Fuldkommenhed, saa ere dog allerede paa enkelte Steder forbedrede Indretninger truffne.

Som et vigtigt Middel til at bevare den almindelige Sikkerhed, har Hans Majestæt, som en Følge af Norges og Sverrigs Forening, forordnet gjensidig Udlevering af Rømningsmænd, der, for at unddrage sig Tiltale eller Straf, flygte fra det ene Rige til det andet.

Den ved Placaten af 14de Sept. 1798 bestemte Præmie for tilsyneladende drufnede Menneskers Redning kunde ei alene, formedelst dens Ubetydelighed, ikke være noget tilstrækkeligt Motiv for den, der blot ved Fordelen skal ledes til anstrengende eller med egen Fare forbundne Handlinger, men kunde endog medføre mange Misbrug. Hans Majestæt har derfor, ved Resolution af 24de April dette Aar, ophævet samme, men dog derhos forbeholdt sig, extraordinairt og paa en mere værdig Maade at belønne dem, som

i denne Henseende maatte vise ædel og modig Anstren-
gelse til deres Medmenneskers Redning.

For at de fornødne Forsigtighedsregler kunne
iagttages, for at forebygge smitsomme Sygdommes
Indbringelse i Riget, har Hs. Majestæt ladet samtlige
sine Consuler paa udenrigske Steder anbefale,
saasnart de komme i Erfaring om, at smitsomme
Sygdomme ytre sig, da desangaaende med første
Post at gjøre behørig Indberetning til den Norske
Regjering, og med første givne Skibseilighed til
Quarantaine-Commissionen i Christianssand.

Medicinal-Indretningerne i Norge trænge i
mange Henseender til betydelige Forbedringer; flere
Physici og Chirurger bør ansættes, og de Nuværen-
des Kaar forbedres. Hs. Majestæt har derfor ladet
Bedkommende anbefale, desangaaende at indkomme
med detailleret Forslag, som vil blive Storthinget
forelagt til nærmere Overveielse; ligesom Hs. Maje-
stæt ogsaa har befaleet Udstedelsen af en ny Medicinal-
Tart, efter saadanne Principer, at den billigen svarer
til Pengenes Værd.

For at afhjælpe Mangelen paa et tilstrækkeligt
Antal duelige og examinerede Chirurger i Landet,
har Hs. Majestæt bevilget Understøttelse for endeel
unge Chirurger til at fortsætte deres Studeringer og
at tage Examen ved Universitetet.

Skjdsen i Almindelighed har stedse, især i visse Districter, været en for Landmanden saare trykkende Byrde. Det synes billigt, at i det mindste den Deel deraf, som efter sin Natur ingen Byrde burde være, blev sat paa en til de fornødne Requisters Kostbarhed og Pengenes aftagne Værdie nogenledes forholdsmæssig Fod. Dette har bevæget Hs. Maje: ståt til, anseelig at forsøge den for Pengeskjdsen hidtil gjældende Betaling. Tildeels af samme Grunde ere Broe- og Færgetaxterne, samt Betalingen for Postskjdsen, i et passende Forhold blevne forøgede.

Imellem Christiania og Stockholm er en dobbelt egentlig Postgang bleven etableret, og Communicationen betydelig bleven lettet med Udlandet, ved en imellem Gothenborg og England oprettet egentlig Paquetfart, til hvis bedre Fremme det er bestemt, at Paquetbaaden i Wintermaanederne skulle anløbe Christiansand.

For at gjøre Correspondencen med Udlandet mindre kostbar, er for Sommermaanederne etableret en Postgang over Lübeck, Travemünde og Nstads, hvorved Brevportoer har kunnet nedsættes til det Halve af hvad den, naar Brevene paa den sædvanlige Wei igjennem de Danske Stater skulde befordres, vilde være. — Til at paaskynde Befordringen af Breve, som sendes fra eller til Norge igjennem Sverrig til

eller fra Udlandet, har Hs. Majestæt udstedt de fornødne Befalinger. — For at lette Samsærselen imellem begge Riger, er Hs. Majestæt betænkt paa, efterhaanden deels at forbedre de gamle, deels at lade anlægge nye Veie over Grændsen, og har til den Ende befalet de fornødne Undersøggelser og Foranstaltninger.

For at befordre en bedre Orden og hurtigere Gang i de offentlige Forretninger, har Hs. Majestæt fundet passende at overdrage Oversøvrigheds-Forretningerne i Byerne til de Amtmænd, i hvis District samme ere beliggende; Stiftamtmanden i Christianssand har ombyttet de forhen af ham bestyrede Nedenæs og Naabygdelaugets Amter med Lister og Mandals Amt, i hvilket sidste hans Bopæl Christianssand er beliggende.

Til mere Letthed for vedkommende Embedsmænd, samt Beqvemhed for Almuen, har Hans Majestæt ogsaa truffet en anden og bedre Inddeling af Fogderierne i Christians Amt.

Til Christiania Byes Udvidelse og Ziir har Hs. Majestæt, endmere dertil opfordret ved Byens Repræsentanters og Magistrats ytrede Ønske, besluttet at lade sløife den nedre Deel af Niggerøhuus Fæstning, der i militair Henseende ingen Vigtighed har, og i alt Fald ikke vil kunne forsvares uden paa Byens

Ruiner, samt at udlægge det derved vundne Terrain til Byggeplads, saavel for det Offentlige, som for Private.

Da ingen Folketælling i Norge har fundet Sted siden Aaret 1801, og det, saavel i oekonomisk som cameralistisk Henseende maa ansees vigtigt, at have en nøiagtig og detailleret Kundskab om Landets Folkemængde, har Hs. Majestæt befalet, at en saadan Folketælling skulde ske, og er samme over hele Riget foretagen sidstleden 30te April.

For at undersøge, hvorledes de i Nærheden af Trondhjem beliggende betydelige Myrstrækninger, Ustmyrene kaldede, paa hensigtsmæssigste og meest besparende Maade kunde udtappes og gøres frugtbringende, har Hs. Majestæt, efter dertil af Directionen i Selskabet for Norges Vel givne Anviisning, befalet, at en i saadanne Arbeider kyndig og erfaren Mand skal for den Norske Statscassens Regning foretage en Reise derhen, og derefter indsende behørig Sndberetning og Overslag over de Omkostninger, som Udførelsen af dette Arbeide formeentlig vil medføre.

De betydelige og for Statscassen bebyrdende Udgifter, som vilde være forbundne med Fortsættelsen af den for flere Aar siden paabegyndte, men hidtil, formedelst Tidsumstændighederne kun lidet frem-

mede, oekonomiske Opmaaling; den lange Tid, som Opmaalingen af det hele Land paa denne Maade vilde medtage, og Uvissheden, om samme i Norge, hvor Klima-og Jordbund, endog paa hinanden nærliggende Steder, er saa aldeles forskjellig, vilde afgive en fuldkommen sikker og nøiagtig Maalestof for en paa følgende Matriculering, har foranlediget Hs. Majestæt til at befale, at det med dette Arbeide for indværende Aar skal beroe. De i denne Henseende meddeelte Beregninger og Overslag, tilligemed en Betænkning, som Committeeen for det Indre, denne Gjenstand angaaende, vil afgive, skal blive forelagt det nu forsamlede Storthing til nærmere Overveielse.

Da de Havneasserne i Norge ved forskjellige Resolutioner, tillagte Mudderpenge, der hidtil kun bleve erlagte med det oprindelige Beløb i Sølvværdie, ikke vare tilstrækkelige til at dække disse Cassers forøgede Udgifter, saameget mindre, som de fleste Havne under Krigen, formedelst Mangel paa Arbeidere og Penge, ere blevne saaledes opgrundede, at de nu ville fordre dobbelt Anstrengelse, har Hs. Majestæt, for at denne for Skibsfarten og Handelen vigtige Sag kan drives med tilbørlig Kraft, fundet sig foranlediget til at befale, at Mudderpengene skulle erlægges i Rigsbankpenge rede Sølv med Tillæg af tre Femtedele, og betales med Rigsbankpenge Navn.

værdie, efter den for hver Maaned af Finants-Departementet for Toldafgifternes Erlæggelse bestemte Cours.

En lige Forhielse har Hans Majestæt naadigst bevilget i de Afgifter, som af alle til Drammen gaaende Skibe svares til Morings- og Mærknings-Syndretningen i Svelvigen; saavel som i de ved Forordningen af 16de Septbr. 1735 bestemte Havnepenge, der udgjøre en Deel af den Havnefogderne tillagte Løn.

Ihenseende til Handelen, har Hans Majestæt ophævet adskillige, Toldvæsenet vedkommende Bestemmelser, som i de foregaaende Aar, med Hensyn til Rigets daværende Tilstand, vare givne.

Saaledes er det ved Kundgjørelse af 17de Jan. dette Aar bestemt:

- a) At den Moderation i Toldafgifterne, som ved Anordning af 6te April 1814 er tilstaaet for Korn og Levnetsmidler, samt Medicinalvarer, skal for Eftertiden ophøre.
- b) At det nedsatte Coursforhold, som ifølge Circulaire af 3die Mai 1814 har fundet Sted for confisquerede Varer, skal være ophævet.
- c) At de Lettelser ihenseende til Told- og Kragtafgifternes Erlæggelse, som ifølge Circulairer af 9de og 30te April, samt 12te og 16de Mai 1814

have været bevilgede for at lette Korntilførselen fra Danmark, skulle for Fremtiden ophøre.

d) At Forbudet i Forordningerne af 23de Mai 1812 og 6te April 1814 imod forskjellige Varers Udførsel fra Norge skal for Eftertiden være ophævet, med Undtagelse af Egetømmer og Kornvarer.

Til Bequemmelighed for de Handlende, og for at undgaae de med udenlandske Vexlers Forhandling forbundne Uleiligheder, er det ved Kundgjørelse af 1ste Decbr. forrige Aar befalet, at Toldafgifterne for Eftertiden ikke skulle erlægges i rede Sølv, men i Rigsbankpenge Navneværdie, efter det Coursforhold, som for hver Maaned igjennem Finants-Departementet bekendtgjøres.

En lige Bestemmelse er ved Placat af 24de April sidstleden fastsat ihenseende til Taxten paa det stemplede Papiir, der bruges til Documenter, som lyde paa Rigsbankpenge Sølvmynt.

Som en Følge af Norges og Danmarks Forening, vare Danske Skibe i Norge tilstaaede adskillige Fordele, som ved Rigets forandrede politiske Stilling ikke længer vare passende, og tildeels ikke bleve indrømmede de til Danmark ankommende Norske Skibe. Hans Majestæt har derfor fundet for Godt, at ophæve den Fritagelse for at erlægge Pass-Gebyrer til Quarantaine-Væsenet, som ved Regs-

lement af 26de Juni 1813 var tilstaaet de Skibe, der kom fra Østersøen eller fra nogen Havn i Rattogat indenfor Skagen, eller som benyttedes i Farten imellem Danmark og Norge, samt imellem bemeldte Riger og Hertugdømmer. Ligeledes er den Fritagelse for Forhøielses-Told, som ved den forrige Regerings Resolution af 17de Marts 1814 var tilstaaet Danske Skibe, bleven ophævet, da man havde erholdt officiel Kundskab om, at Norske Skibe i Danmark bleve anseede som tilhørende uprivilegeret Nation.

Derimod har Hans Majestæt ved provisorisk Anordning bestemt, hvilke Lettelser i Told og andre Afgifter de tvende Rigers Skibe og Varer respective skulle nyde i det andet Riges Havne, samt givet en større Frihed for Handelen over Grændsen med Rigerne's Producter. — Hans Majestæt har herved søgt at lette Skibsfarten og Varehandelen til Søes Rigerne imellem, saameget som det kunde skee, uden at Statscassernes Indkomster derved formeget forringes, eller at der skulde aabnes Veie for fremmede Nationers Handlende, til ved Misbrug at tilvende sig de Fordele, som kun bør nydes af de forenede Rigers Indbyggere; — ligesom Hans Majestæt har givet Handelen over Grændsen al den Frihed, som kan bestaae med Rigerne's Interesse i det Hele, og

med enkelte Borgeres uforkrænkelige Privilegier. Hs. Majestæt har ligeledes, for at lette Handel og Vandel imellem begge Rigers Indbyggere, anordnet, at de gjensidigen i begge Riger skulle, ihenseende til gjensidigt Kjøb og Salg af Skibe, ei have flere eller andre Afgifter at erlægge, end dem, som svares af hvert Lands egne Indbyggere.

Ved Rundgjørelse af 12te Jan. 1815 har Hs. Majestæt i visse Henseender indskrænket det ved Placaterne af 2den Decbr. 1812 og 21de Jan. 1813 emanerede Forbud imod Kornvarers og andre Fødemidlers Salg ved offentlig Auction, hvilket Hans Majestæt har fundet betænkeligt for Diebliffet aldeles at ophæve.

For at simplificere Regnskabsvæsenet, og i Noget at forbedre de ved Toldvæsenet ansatte Embedsmænds Kaar, har Hans Majestæt befalet, at visse Dele af de faldende Procenter, Sportler og Bøder, som forhen tilfaldt Extracassen og Understøttelsesfondet m. v., nu skulle deels beregnes Statscassen til Indtægt, og deels tilfalde Betjenterne, imod at den Understøttelse, som for afskedigede Betjenter anses nødvendig, bestrides ligesom andre Statsudgifter af den almindelige Statskasse.

De paa Postcassen anviste Pensioner bleve, formedelst den Danske Postcasses aftagne Indtæg

ter, endog efter at Bankcoursen af 1ste August 1813 var sat, ikkun udbetalte i Rigsbankpenge Navneværdie, hvilket saaledes vedblev indtil afvigte Aars Udgang. Hans Majestæt, som fandt det billigt, at alle Pensioner behandles paa een og samme Maade, har ved Resolution af 9de Februar dette Aar befaleet, at Pensionerne af Postcassen skulle fra 1ste Januar 1815, ligesom de paa Statscassen anviste Pensioner, udbetales i Sølvværdie; og derhos bestemt, at, for saameget muligt at simplificere Stats: Bogholderiet og gjøre Oversynet med Anvendelsen af Stats: Indtægterne lettere, skulle disse Pensioner fra samme Tid udredes af den almindelige Statscasse, hvori Overskuddet af Post: Indtægterne som en Følge heraf vil indflyde.

Saalænge Norges og Danmarks gjensidige Forordringer paa hinanden ikke endelig ere opgjorte, kan vel efter streng Ret ingen Forpligtelse hvile paa Norske Statscasse til at tilsvare nogen Deel af den af det Danske Monarchie contraherede Stats: Gjæld; det vilde imidlertid have været haardt, om endeel Shændehavere af de af den forrige fælleds Regjering udstedte Kassekrivelsers skulde, blot fordi de opholdt sig i Norge, eller fordi Renterne af deres Forordringer forhen havde været assignerede paa Norske Casser, udelukkes fra de Fordele, som bleve tilstaaede den

fælleds Stats øvrige Creditorer, der vare bosatte i Danmark, saameget mere, som den største Deel af de Norske Borgeres Fordringer bestod i Capitaler, der ifølge Lovbud vare indsatte i Statsscasen. Hans Majestæt, som fandt det billigt, at herpaa tages Hensyn, har ved Resolution af 9de Febr. dette Aar bestemt, at Renterne af saadanne af den forrige Dansk-Norske Regjering udstedte Forskrivelses, som indtil Adskillelsen imellem begge Riger have været forrentede paa Norske Casser, maae indtil videre forskudsvis udbetales af den Norske Statsscasse.

For at erholde nøjagtig og paalidelig Kundskab om Størrelsen af disse Fordringer, havde Hans Majestæt allerede forud, ved forseglede Ordres af 30te Decbr. forrige Aar, som skulde aabnes over hele Riget den 31te Januar dette Aar, paalagt Magistraterne og Byfogderne i Kjøbstæderne, samt Præsterne paa Landet, Enhver for sit District, at indkalde Ihændehaverne af de af Rigets forrige Regjering udstedte Forskrivelses.

Statens Embedsmænd af alle Classer og Stænder have i flere Aar sukket under høist ublide Kaar; deres Indkomster, der endog i fredelige Tider afgav intet eller kun lidet Overskud fra deres daglige Fornødenheder, og som oftest ikke engang dertil var tilstrækkelige, havde ved Pengesensens Forfald saales-

des aftaget, at de ikke paa meget nær vare tilstrækkelige til at forskaffe dem endog det meest nødtørftige Udkomme; Forordningen af Ste Jan. 1813 syntes vel i Noget at forbedre deres Stilling, men, foruden at de ved Forskjellen af Myntfoden tabte tre Ottendedele af deres faste Indtægter, bleve Samme endmere forringede ved Rigsbanksejdlernes stedse mere og mere aftagende Værd.

Uden duelige, virksomme og redelige Embedsmænd kan Staten ikke bestaae, og Nødvendigheden fordrede saaledes, at der i denne Henseende maatte tages hurtige og kraftige Forholdsregler. Ved Resolution af 16de Marts dette Aar blev det derfor bestemt, at alle faste Lønninger af Statskassen, saavel civile som militaire, skulde fra 1ste April af reguleres i Rigsbankpenge rede Sølv, og udbetales efter den Cours, som gjælder for Soldatgisternes Erlægelse, med det Beløb, som for den samme Charge i Aaret 1807 var reglementeret, dog formedelst den forandrede Myntfod med Tillæg af tre Femtedele; hvorimod alle senere bevilgede Tillæg skulde bortfalde. For de efter Aaret 1807 oprettede Embeder ere Lønningerne overgaaede til Rigsbankpenge rede Sølv, med Fradrag af en Sjettedeel i Nominalbeløbet. For nogle Charger er Gagen, enten formedelst deres større Vigtighed eller Utilstrækkeligheden af den for

hen reglementerede Gehalt, forøget endog over det her angivne Forhold.

Ogsaa for de sportulerede civile Embedsmænd blev der sørget ved Anordning af 16de Marts 1815, hvorved befales: Retsgebyrer skulde erlægges efter Sportelreglementet af 11te Juni 1788, saaledes, at de deri nævnte Summer overgaae til Rigsbankpenge Navneværdie, med Tillæg af 200 Procent. En større Forhøielse ansaae Hans Majestæt for Diebliffet ikke aldeles nødvendig for disse Embedsmænd, da deres betydeligste Indtægter bestaae i Procenter, og de saaledes have idetmindste nogenledes holdt Skridt med Tiderne.

Vel havde Pensionisterne ikke saa strenge Fordringer paa Statscassen, som Embedsmændene; ligesom Statscassens Resourcer ikke heller vilde have været tilstrækkelige til i lige Forhold at forbedre deres Kaar. Deres Forfatning var imidlertid ved Pengevæsenets Forfald yderst beklagelig, og Billighed syntes derfor at fordre, at man, saameget Omstændighederne vilde tillade, sørgede for at afhjælpe deres Trang. Hs. Majest. har derfor som en Gratification bevilget Statscassens Pensionister, fra 1ste April og indtil videre, et Tillæg af 50 Procent.

Med Hensyn til Danske og Norske Skibes Maal og Mærke, har Hans Majestæt ved Placat af

9de Februar 1815 fastsat nogle forandrede Bestemmelser, som disse Rigers Adskillelse og Norges forandrede politiske Stilling gjorde nødvendige.

Ved Forestillinger hos det Storbritanniske Hof har Hans Majestæt bevirket, at adskillige Norske Skibe, som, fordi de ikke vare byggede i Landet selv, bleve anholdte i England, ere frigivne; ligesom Hs. Majestæt vil anvende sin hele Indflydelse for om muligt at formaae den Engelske Regjering til at erstatte Norges Indvaanere Tabet af deres til England før Krigens Udbrud 1807 opbragte og der condemnerede Skibe og Ladninger; og har Hans Majestæt til den Ende anbefalet sin ved bemeldte Hof accrediterede Minister paa virksomste Maade at bidrage til, at der tages Hensyn paa de i denne Henseende fra forskjellige Norske Borgere allerede indkomne Reclamationer.

For at Norges Indvaanere kunne deelagtiggøres i de Handelsfordele, som Svenske nyde i de Stater, med hvilke Handelstractater ere affluttede, vil Hans Majestæt søge at bevirke, at Norske Skibe og Varer der tilstaaes samme Friheder, som Svenske.

For saameget muligt at fremme Opgjørelsen med Danmark, har Hans Majestæt for Norges Bedkommende udnævnt Commissarier, som, forsynede med de fornødne Instructioner, ere afreiste til Kjøbenhavn. Ligesom disse Commissarier i Almindel-

lighed ere paalagte, under Opgjørelsen paa det næste at paase Norges Lær, saaledes ere de i Særdeleshed anbefalede at tage Hensyn til Norske Indvaaneres Andeel i den almindelige Enkecase og andre i Danmark værende fælleds private Caser.

For at komme til sikker Kundskab, om de Levninger af det forrige Sølvverk paa Kongsberg, som endnu drives for Statens Regning, bør vedblive, udvides eller aldeles nedlægges, har Hans Majestæt nedsat en Commission af kyndige Mænd, for nærmere at undersøge og afgive Betænkning over denne Gjenstand.

Med Hensyn til Gavnligheden af at ophjælpe Bergverks-Driften, har Hans Majestæt for tvende Kobberverker bevilget Told- og Tiendefrihed for en vis limiteret Tid.

Som en lykkelig Følge af Rigernes Forening og den derved tilveiebragte Fredstilstand, samt overensstemmende med Hans Majestæts Ønske, at tilintetgjøre de sørgelige Spor efter en langvarig Krig, at gjenbringe Liv og Stadighed i Landets vigtigste Næringsveie, og at give i Særdeleshed Landmænd, efter saamange Uroligheder og Trængsler, en ønskelig Lettelse, og Leilighed til igjen uforstyrret at dyrke sin Jord, — har Hans Majestæt villet, at t

denne Sommer ingen militaire *Dweller* for de nationale Tropper skulle finde Sted.

Da Officiererne af den Norske Armee ikke i de senere Aar, saaledes som forhen, have kunnet erholde de fornødne *Munderingsstykker* for en moderat *Priis*, og da de, uagtet deres forbedrede *Gage*, endnu ere maadeligt afslagne, har Hans Majestæt bevilget samtlige Norske Officierer, fra *Bataillons-Commandeuren* nedad, som den 30te April sidstleden vare i *activ Tjeneste*, en *Uniform*.

Til *Jndkjøb* af endeel for *Landcadet-Corpsets* *Bogsamling* nødvendige *Berker* har Hans Majestæt bevilget 1000 *Rbd. rede Sølv*.

Med *Resolution* af 2den *Marts* 1815 har Hs. Majestæt deels udvidet deels nærmere bestemt de *Retligheder*, som i *Henseende* til *Pension* og *fortrinlig Udgang* til de ringere civile *Poster*, ved ældre *Anordninger* have været tilstaaede *Armeens Underofficierer* for lang og tro *Tjeneste*.

I *Betragtning* af *Liderne* har Hans Majestæt anseet fornødent, at forhøje *Løbspengene*, saavel som den *Enroleringsofficierer* og *Betjenter* for *Folkelisternes Expedition* tillagte *Betaling*, i samme *Forhold*, som for *Broe- og Færgetaxterne* er bestemt. Til at forskaffe dem, der have bestemt sig til *Tjeneste* i *Sve-Militairetaten*, den fornødne *Underviisning*, saa-

velsom til Navigations-Examiners Indretning i de forskjellige Stæder, har Hs. Majestæt truffet nogle interimistiske Foranstaltninger, og vil, saasnart muligt, søge at istandbringe fuldkomnere Indretninger i bemeldte Henseende.

Iøvrigt er Alt, Armeen og Marinen vedkommende, sat tilbage paa Fredsfod, og de anskaffede Beholdninger ere for største Delen bortsolgte.

Ved Hjælp af de derved indkomne Summer, ved de formedelst Handelens og Skibsfartens Gjenoplivelse forøgede Toldintrader, og ved en streng Oekonomie i Henseende til Statens Udgifter har Hs. Majestæt hidtil seet sig istand til, uagter de særdeles betydelige Summer, som saavel de under Krigen contraherede Leverancer, som Embedsmændenes forøgede Lønninger, Understøttelser ved Gratiaer til utilstrækkeligen lønnede Embedsmænd eller til andre Trængende, og flere i det Foregaaende berørte extraordinaire Udgifter have medtaget, at bestride alle paa Statscassen hvilende Udtællinger, uden at gjøre Brug af det af sidste overordentlige Storthing bevilgede Laan af 2 Mill. Rigsbankdaler Navneværdie, eller at benytte den endnu i Rigsbanken indestaaende Rest, 1,400,000 Rbd. Navneværdie, af de af Rigsforsamlingen paa Eidsvold til Statens Fornødenheder tilstaaede 14 Mill. Rigsbankpenge Navneværdie.

Med fuldkommen Tillid venter Hans Majestæt af Nationens nu forsamlede Repræsentanter, at de med Enighed, Klogskab og sandt Fædrelandsfind ville understøtte hans Bestræbelser for Norges Held, befæste Rigets indvortes Lykke, og derved give det Kraft imod udvortes Angreb.

Givet paa Stockholms Slot d. 19de Juni 1815.

Carl.

I Statsministerens Fraværelse
Krogsh."

Statholderen erklærede derefter, i Hans Majestæts Kongens Navn og paa Høist sammes Vegne, Norges Riges Storting at være aabnet.

Stortingets Præsident besvarede Hans Kongl. Majestæts naadigste Tale saaledes:

"Med levende Glæde har Norges ordentlige Storting hørt saavel Hans Majestæts og Hs. Kongl. Høihed Kronprindsens Omsorg for at grundfæste den gode Forstaaelse med alle Europas Magter, som Høist sammes velgjørende og kraftige Foranstaltninger i forskjellige Grene af Rigets indre Bestyrelse.

I medens vi og vore Landsmænd, taknemmelige imod Gud og Kongen, nyde Frugter deraf i en uforstyrret Fred og udvortes borgerlig Lykfsalighed, ville vi, som Rigets Repræsentanter, stadigen gaae frem i

at prøve og veie dets vigtige Anliggender. Som Normænd skulle vi møde Tillid med Tillid og Hengivenhed, og vi ville bestræbe os paa at vise, at vort eneste Diemed er: Statens Vel, de forenede Rigers Selvstændighed, Lykke og Hæder.

Gud bevare Kongen og Hans Riger!!”

Den Norske Regjering med Suite aftraadte derpaa, ledsaget af Stortingets Deputation.

Stortinget besluttede at ville i Morgen foretage Valg paa en Committee til at forfatte Forslag til et for Forretningernes Gang paa nærværende Storting passende Reglement.

Aar 1815, Torsdagen den 6te Juli, var Stortinget forsamlet.

Paa Præsidentens Forslag og som Følge af den i sidste Session tagne Beslutning, bestemte Stortinget, at en Committee, bestaaende af 5 Medlemmer, strax skulde sættes i Virksomhed med at gennemgaae det interimistiske Reglement for Forhandlingerne og foreslaae for Stortinget de Tillæg og Forandringer i samme, som den finder hensigtsmæssige. Til Medlemmer af denne Committee bleve valgte: Sorenskriver Weidemann ved 42 Stemmer, Amtmand Sibbern ved 39 Stemmer, Amtmand Falsen ved 36 Stemmer, Generalauditeur Bergh ved 34 Stemmer og Stiftsoverrets-Assessor Lange ved 33 Stem-